

OD ISTE AUTORKE

PLES OKO SUNCA
ŽIVOT BEZ KRPELJA
KOSTURI OKRUGA MEDISON
DABOGDA TE MAJKA RODILA
UHO, GRLO, NOŽ
MUŠKARAC U GRLU
ZAŠTO PSUJEM

Vedrana
RUDAN

Kad je žena
KURVA

■ Laguna ■

Copyright © 2012 Vedrana Rudan
Copyright © ovog izdanja 2020, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Mojoj dragoj Asji

Sadržaj

Uvod.	9

I

JA SAM STARA KOKA

Ja sam stara koka.	15
A ništa me nisi pitao.	19
Pasji život	22
Zovu me kisela	26
Ja igla, ti konac!.	30
<i>Arbeit macht frei</i>	34

II

MOJA MALA BEBA

Pismo nerođenom Anti	41
Moja mala beba	44
Za petsto eura	48
<i>Inter spem et metum</i>	52

Prijepodne jedne mame	56
Danas sam luda.	60
Život bez krpelja	64

III

DA SAM KURVA

Osmi mart	71
Ratama do života.	75
Da sam kurva.	79
Vrijeme darivanja	83
Ljeto gospođe Stoun	87
Kurac i dijamanti.	91
Glas njenog gospodara	95
Kad smo postale predmet?	99
O nedojebanosti	102

IV

ZA MENE JE SREĆA...

Smrt	101
Mona od kolesterola	105
Za mene je sreća....	109
Rak.	113
Soba moje majke	117
<i>O autorki</i>	127

I

Ja sam stara koka

Ja sam stara koka

IMAM PEDESET I ŠEST GODINA, a žensko sam?! Nemam unuka, moja djeca uživaju u životu bez majke, jedu u restoranima jer imaju dobar posao, plaćaju ženu koja im pegla i čisti, ja sam majka koja djeci ne treba. U braku sam trideset i pet godina. Ne znam da li muža ne želim zato što smo trideset i pet godina u istom krevetu ili je moja neželja posljedica hormona koji su išetali iz moga tijela. Ni on ne želi mene. S velikim ću vam užitkom opisati svoje tijelo, u novinama ga nećete vidjeti, ni na televiziji. Krenimo od glave. Na glavi mi raste sijeda kosa, svaka tri tjedna pretvaram je u svijetlosmeđu. Dlake boje meda nikoga ne mogu prevariti, zbog njih ne izgledam kao da mi je četrdeset. Kosu bojim da bih bila pristojna i viknula svijetu: ej, nisam odustala od života i potrebe da izgledam mlađa nego što jesam. Samo je mladost lijepa, jedino mlad čovjek zna što je radost življenja. Sunce svojim žarom staru kožu pali, mladu grije, u more se smije uranjati čvrsta guzica, ljeto stiže da bi mladosti pružilo priliku, blistaj! Star čovjek uvreda je za oko, uho, nos... Suzne vreće mi vise, moje će vas oči mutno gledati u svako

doba dana, a ne pijem i ne pušim. Usne su mi sve tanje, krajevi obješeni, izgleda kao da se ljutim, ne ljutim se. Pročitala sam u *Gloriji*, žene mojih godina morale bi se stalno blago smiješiti, podignuti krajevi usana svakoj ženi skidaju deset godina, znam to, ali rijetko dižem krajeve u poluosmijeh, zaboravna sam. Starost? Nemar? Zubi su mi porculanski, otplačeni, paradentoza sanirana, ovako možete bar još deset godina, rekla je zubarica Blašković. Još deset godina? Deset godina je brdo godina u mojim godinama, kad od mene ništa ne bude ostalo, iz groba će o meni porculan govoriti. Kad ga grobari iskopaju, mislit će da su bijeli zubi u trenutku smrti bili u mladim ustima. Oni ne čitaju što piše na nadgrobnoj ploči. Ja samo mrtva opet mogu biti mlada? Loš osjećaj? Imam prijatelja Mikija, on je moj vršnjak, stalno me pita da li će iza mladih cura, kad umru, ostati netaknute silikonske vrećice? Trunu li silikonske grudi? Morbidno pitanje. Zašto Miki u djevojačkim silikonskim grudima vidi vrećice na dnu groba? Zašto ja svoje zube vidim na dnu groba? Svi ljudi mojih godina često govore o smrti. Možda je Miki starački zloban, bijesan jer nikad više neće staviti šaku na neku mladu silikonsku sisu? Te sise smiju daviti samo stare muške šape čiji vlasnik ima brdo para. Miki nema love. Vrat? Moj vrat. Obješen. Dekolte? Pjegav. Sise? Dugačke, plosnate, tanke vreće. Nakon tuširanja treba ih dignuti i osušiti kožu ispod njih. Trbuh? Ravan, ne jedem mnogo. Ravan? Nikako ne ravan onako kako su ravni trbusi djevojaka koje vidim oko sebe. Moj trbuh je meka daska, onakva kakvu na plažu zna izbaciti bura ili jugo. Ako niste odrasli uz more, nemate pojma ni o čemu govorim ni kako izgleda moj trbuh. Bedra? Mlohava, celulitična, ispućane kapilare, ljubičaste, plave, tamnocrvene. Koljena? Srećom, kvrgava. Srećom, kvrgava? Da, srećom, žene u mojim godinama uglavnom imaju debela

koljena koja žele smanjiti liposukcijom. Moja su, srećom, kvrgava. A zašto sam ja zbog toga sretna? Zato što moja koljena izgledaju mlađa nego što jesu. A kako mi život može biti ljepši s koljenima koja su mlađa od mene? Dijelim li se ja na staru mene bez koljena i mlada koljena? Kome mogu umjesto svoje prezrelosti pokazati kvrgava koljena i ludo sretna reći: ej, mi imamo trideset? Možda me kvrgava koljena ne bi smjela veseliti onoliko koliko me vesele, a vesele me? Listovi? To bi vas moglo zanimati. Listovi su mi bez debelih vena, u modi su suknje, otišla sam kozmetičarki da mi pred ljeto spali nekoliko pjega na listovima, ne znam da li su te moje pjege bile starost ili ružni ostaci mladosti. Ovoga sam ljeta htjela pokazivati listove, i oni su mlađi od mene, kad se spale pjege. Kozmetičarka mi je ledenim štapićem dodirivala kožu. Peklo je i boljelo. Listovi mi sada izgledaju poput listova sidaša, ako sidaši imaju na listovima onakve fleke kakve imaju na licu. Zato nosim hlače. Kad stigne zima, navući ću debele, šarene čarape i pokazati svijetu stare noge obučene u mladost. Gležnjevi? Otečeni. Stopala? Ona imaju pedeset godina. Zašto vam sve ovo govorim? Zato jer svakoga dana odlazim u grad, na tržnicu, šetam gradskim ulicama, vozim se autobusom, pijem kavu u kaficima, a nikad me ne okrzne nijedan muški pogled. Ni slučajno. Ne gledaju me ni prodavači blitve i krumpira. Od mene vide samo šake u kojima držim lov. Šake? Ruke? Moje su ruke ispresijecane debelim plavim žilama, pjegave, suhe, ispucali nokti, one su još starije od mene. Trebala bih se žalostiti zbog toga? Kukati onako kako to čine žene koje imaju debela koljena? I ne bih na prstima smjela nositi prstenje od titana koje sam kupila kod Lumezija? Ne uzbuđuju me moje vještije kandže, ne mogu imati mlada, koščata koljena i krasne ruke, čovjek ne bi smio od života tražiti previše. Da, ja sam ocvala žena,

ali ne i ocvala ljepotica, nikad nisam bila lijepa. Starost mi nije uništila ljepotu, to je dobro. Moje vršnjakinje, bivše ljepotice, strašno pate. Zašto vam govorim o svom osušenom, pjegavom, mekanom, obješenom tijelu, a vi ležite na plaži okruženi velikim, čvrstim, mladim, okruglim sisama, njihove vlasnice češu tvrdo rame, grebu mlado bedro, pokazuju svijetu ružičasto, zdravo zubno meso? Želim vam reći, sretna sam žena, a nikome ne trebam, i nitko me ne gleda, u ogledalu u prodavaonici naočala ne prepoznajem umornu gospođu koja ne djeluje poput djevojke iako je u trapericama. Ej, uživajte u pogledu na ljepotu i mladost, moje staro tijelo leži pod suncobranom, blizu sam vam iako to ne znate, gledate me, ne vidite me, sunce miluje sve moje pjege, uživam u svakom danu i času i životu, a uskoro ću imati šezdeset?! Mislite da sam perverzna?

A ništa me nisi pitao

EJ, SLUŠAJ, a zašto ja ne smijem biti stara? Ej, slušaj, proljeće je, govore mi da moram izgubiti deset kila, mazati tijelo žutom kremom, hodati beskonačnom trakom, gutati šarene tablete?! Ne smijem imati celulit na trbuhu, ni obješene obraze?! Moji kukovi moraju biti kameni, guzica visoka i tvrda, grudi lopte, oči zvijezde, trepavice male metle, usne meke, pune, bez oštrih, okomitih bora?! Ej, slušaj, imam preko pedeset, zašto moram imati dvadeset i osam? To me opterećuje, uznemiruje, unesrećuje. Neću skratiti suknju! Ni vježbati mjesecima! Šta će mi trbuh tvrd poput dna rostfraj tave?! Ne, neću napuhnuti grudi! Ne, ne, ni usta! Zašto bih trebala staračke pjege na šakama pokriti rukavicama?! Laserom se mogu izbrisati podočnjaci i odrezati gornji kapci?! Ali ja ne želim na svijet gledati očima srne na rubu gorskog potoka! Nisam Bambi, ej, ja sam ljudsko biće koje se maklo od mladosti! Ne očekujem da mi moj vršnjak u prepunom autobusu zaurla na uho: diž se, mala! Ne želim biti kraljica kampanje za najnoviji model higijenskih uložaka! Neću! Neću? Neću?! Ali, biti mlad je imperativ?! Svi moramo biti

mladi! To je trend! Reći ću ti. Jebe mi se za trendove! Mogu prevariti slijepca, na neko vrijeme. Zašto bih varala slijepce? To nije lijepo. Ne želim u izlogu neke prodavaonice vidjeti odraz djevojčice koja u mene gleda očima starice! Majko moja, tko bi to želio?! Da, ne volim kad mi poručuju što moram učiniti da bih zadovoljila... Koga? Moga jebača?! Oh! Ni njegova guzica nije tvrda poput guzice maratonca. I njegovo lice kreće prema jugu, oči su mu mutne, pogled umoran, kapci otečeni i spušteni, nekad velike oči sve su uže i tužnije. Kosa sijedi, osmijeh mu mora mnogo kože dignuti do ruba očiju. Ljude koji više nisu mladi samo velika radost može učiniti mlađima. Da, moj je muškarac dobio podbradak. Da li bih ga više voljela da mu netko odreže podbradak? Bože dragi, moja ljubav nije Podbradak! Možda bih za novog, mladog mužjaka trebala napuhati sise i usne, izbrisati bore i dignuti lice, spaliti pjege, isisati celulit? Novog mužjaka?! Mladog mužjaka?! Ako nađem mladog mužjaka, moje umjetno mlado tijelo postat će zaista mlado? Ali, slušaj, ne stari samo tijelo, stari i želja. Starci samo glume da im je do jebanja. Kako je tužno da danas svi moramo jebati ili biti jebani?! Ako te tu nema, onda te nema. A nama, ljudima daleko od mladosti, ne jebe se kao nekad. Ne jebe nam se! Oh i oh! Razmišljala sam, opet biti mlada? Okej, odakle početi? Koji komad mene najviše govori da nemam dvadeset i šest? Usne? Grudi? Bedra? Trbuh? Ramena? Ruke? Noge? Vrat? Kosa? Zubi? Boja zubnog mesa? Bjeloočnice? Trepavice?... Treba promijeniti sve! Zašto biti poput svih drugih? Tko mi brani reći: gospodo, tko vas jebe, neka moje sise vise! Smije li se, danas, reći tako nešto? Danas kad sve žene imaju dvadeset i osam ili manje, a svi muškarci trideset?! Pa ipak, aj da ja imam pedeset i preko! Aj da ja jedina na svijetu pogledam u celulitična bedra i kažem: vidi, vidi, južno voće! A moje se

nadlaktice u svakoj ženskoj reviji zovu šišmišova krila! Mogla bih sebi tepati, ej, Šišmišu, ej, Krila! Krajevi usana su mi obješeni, oči mutne i zabrinute. Izgledate poput tužnog psa, rekao bi mi estetski kirurg, nešto morate učiniti, gospođo. Ne moram, gospodine. Najdraži su mi tužni psi, gospodine, svako jutro mogu gledati u ogledalu kućnog ljubimca, gospodine, a ne moram veterinaru plaćati pedeset eura po susretu, gospodine, plus cjepiva, pasja hrana, pasji hotel, pokloni susjedi, kad idem u kino, gospodine. Jebite se, gospodine! A koji je užitak šetati ulicom uz žene golih, mladih, ravnih trbuha, blistava osmijeha i očiju punih nade i misliti, dragi komadi, sve je iza mene. I trudnoće i nade i muškarci i vrištanje bolesne bebe u tri ujutro i šef koji mi uvaljuje jezik u grlo na svaki svoj imendan. Iza mene su dječji rođendani, muževe ljubavnice, tuđi muževi koji nikad nisu postali moji i moji koji su postali njihovi. Ne želim više ni jedan jedini požudni pogled tuđeg muškarca. Sve su nesretne ljubavi iza mene. Nikad me više nitko neće ostaviti tužnu i pretužnu do kraja života. Nemam vremena biti nesretna do kraja života. Kraj života može biti danas, sutra ili za dvadeset godina. Tko može biti toliko dugo nesretan? Hej, muškarci, super je osjećaj riješiti vas se! Budite mladi, vršnjaci i vršnjakinje moje, ja sam odustala. I kćerku ću gledati drugim očima, kad se ujutro bude oblačila. Reći ću joj, u sebi, haj, nisi mi konkurencija, nisi moja bolja prošlost, ti si moja ljubav, ja sam se pomirila.

Da! Da, odlučila sam! Ovo proljeće će biti proljeće kada ću zauvijek izgubiti mladost. Ne vjeruješ mi, ali dišem punim plućima. Slobodna sam! Ej, ti, tebi govorim! A ništa me nisi pitao.

Pasji život

DA JA NISAM JA, da sebe gledam vašim očima, baš bih bila zadovoljna sobom. Dječica su diplomirala, rade, ne čuvam unuke, putujem, odbila sam nekoliko poslova jer mi je draži nerad od rada, on mi poklanja nakit i nosi doručak u krevet, imam krasnog mačka, živu mamu, kuću, vrt, ovih ću dana u njemu posaditi dvije masline. Da ja nisam ja, da sebe gledam vašim očima, možda bih bila ljubomorna na sredovječnu gospođu koja izgleda kao da je uhvatila boga za bradu. Problem je u tome što ja na sebe gledam svojim očima. Ovo je preiskreno, baš ću se pred vama skinuti do kraja, ne sviđam se sama sebi. Kad se pogledam u ogledalo, koliko god intimno bila sretna, iz ogledala u mene gleda tužna gospođa obješena lica. Znam, sve znam, čovjek je lijep onoliko koliko mu je duša lijepa. Što je duša? To je, po Klaiću, „ukupnost čovjekovih osjećaja, svijesti i karakternih osobina“. Nisam zadovoljna osjećajima koji su me obuzeli, a ni moje mi se karakterne osobine ne sviđaju. Želim reći, da imam čvrst karakter ili svijest kako je starost normalna, ne bi mi se dešavalo ovo što mi se dešava. Bila bih žena na pragu

starosti, sigurna u sebe. Sigurna u što? Da mogu capnuti danas, ali i za dvadeset godina? Ako danas, oko šezdesete, izgledam kao pretužan pas, a to me baca u bedaru, hoću li u sedamdesetoj, tada će u mene iz ogledala gledati još starija kuja, biti vesela starica koja je najzad shvatila... Nitko od mojih vršnjaka ništa ne shvaća. Nikome od nas ne ide u glavu da je normalno lijegati slomljen, zaspati uz praksiten u pola noći, probuditi se u dva ujutro, bdjeti do sedam, a onda ustati i krenuti na posao, tamo biti okružen klincima koji se panično boje tridesetog rođendana jer su svi iznad tridesete otpisani.

Znamo da je starost normalna, ali nam nitko nije rekao da će se i nama dogoditi. Često sanjam sebe kako u mini-suknji čekam u repu u nekoj banci, muškarci me proždiru pogledom, osjećam se neugodno zbog njihove sline na svojim bedrima... A onda se probudim. Nikad, nikad, nikad me više neće na ulici okrznuti mužjakov pogled. Ni u polumraku.

Ni u mraku! Od seksualnog uznemiravanja kad si mlada žena gore je samo seksualno neuznemiravanje kad navršiš četrdesetu. Ovo se zezam. Ne nedostaju mi mladi muškarci, ne svršavam dok gledam rukometaše i plivače. Ne želim se ponovno roditi kao netko kome će tridesetogodišnji komad staviti šapu na tvrdu guzicu. Želim se svidjeti sebi, ne drugima. Moju depru nije ubilo ni to što cijeli svijet ovih dana govori o Helen Miren. A ona je starija od mene. Tri puta sam gledala *Kraljicu*. Šezdesetineštogodišnja Miren odlično je odglumila osamdesetdvogodišnju Elizabetu Drugu, dobila je kipića. Ta Helen Miren ima sijedu kosu, nosi dekoltirane haljine, lice joj je naborano, ali... Dobro sam je proučila. Ona nije stari pas. Izgleda kao naborana djevojka. Zašto? Po mome sudu, zato što joj je kirurg skalpelom s lica skinuo psa a ostavio bore.

Eto, to hoću! Želim sa svoga lica odrezati žalost. Raznežuju samo pasje tužne njuške. Umara me smiješenje, a jedino mi ono skida tugu s lica. Krvav je to posao, zato ga i ne radim. Želim biti, izvana, radosna bez truda da mogu unutra tugovati u miru. Moje umjetno veselo lice ponekad će mi ubiti čemer u duši. Kako znam? Već sam bila kod kirurga. Odrezao mi je podočnjake koji su mojoj okolini godinama slali poruku da noći provodim pod šankom. A ja pijem samo voćni čaj. Nož me pretvorio u odmorenu gospođu. Kužite? Želim otići kirurgu i reći mu: režite tako da ostanem stara a postanem vesela. Nitko, baš nitko iz moje okoline ne daje mi podršku. Znanci mi govore da bi plastična operacija mogla narušiti moj imidž žene sigurne u sebe, osobe koja se fura na osobnost i zrelost. Ej, nije me briga, nikad me i nije bilo, što o meni drugi misle. Što to znači biti siguran u sebe? Tko je siguran u sebe? Kad odem pod nož, svi koji misle da sam sigurna u sebe imat će dokaz da ja baš i nisam sigurna u sebe? Imat će *dokaz*? Meni se sudi? Moja djeca su užasnuta. A ako umreš pod narkozom? Uživam tonuti u bezdan. Ljudima u mojim godinama pravi je doživljaj propasti u san, pa bio i umjetni. Ako umrem, ima li ljepše smrti? Ne dolazi u obzir, rekla mi je vršnjakinja, ja ne bih htjela umrijeti zbog taštine, pa da mi se ljudi smiju. Neke brine što će ljudi o njima misliti i poslije njihove smrti?

Ne razmišljam o *svojoj* smrti. Smrt psu koji me gleda iz svakog izloga! I zato sam ovih dana u lovu na estetskog kirurga. Tko je najbolji u Hrvatskoj? Zna li mu ime? Javite mi! Mislite da je ovo tužna priča, jadni ljudi koji se ne mogu pomiriti sa starošću? A tko se može pomiriti s bolovima, nesanicom, visokim tlakom, bolestima, pjegavim rukama, tugom... Starost je normalna! Mi stari moramo biti zreli. Ja nisam nezrela iako sam prezrela, samo govorim istinu o

sebi koju vi nikad ne biste priznali jer mislite da je govorenje istine o bijedi starosti znak slabosti. Znak slabosti? Znak? Ali ja jesam slaba. Slaba sam, ne znam se nositi sa starošću, svaki mi dan donosi nešto novo bez čega bih htjela biti. Slaba sam, slaba sam, slaba sam... Perverzno je biti slab? Krećem u lov na tužnog psa! Umlatit ću ga ovih dana! I najzad biti sretna bez smiješenja.